

О Т Ч Е Т

ОТНОСНО: Изпълнението на Програма за управление на дейностите по отпадъците и Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми на ФПЧ₁₀, за 2014 г.

I. Програма за управление на дейностите по отпадъци

Основната цел на Програмата за управление на дейностите по управление на отпадъците е постигане на екологосъобразно управление на отпадъците в община Шумен. Основни акценти в програмата са подчертани в деветте цели, заложи в плана на действие.

По изпълнението на първата цел „Намаляване на образуваните отпадъци” е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци на територията на град Шумен и всички населени места от общината.

През изтеклата година със заповед № РД-25-2241 от 29.10.2013 г. са определени границите и честотата на сметосъбирането и сметоизвозването на територията на община Шумен. Такса ”битови отпадъци” бе определена с Решение № 605 от 30.01.2014 г. на Общински съвет Шумен. Съгласно договор за концесия № 25-01-177 от 23.07.2001г. дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци се изпълняват от „Титан БКС” ООД гр. Шумен за град Шумен, и кварталите Дивдядово, Макак и Мътница. Организираното събиране и извозване на отпадъците от населените места на общината се изпълняват съгласно сключените договори по ЗОП.

Ежегодно Регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците от област Шумен гласуват единна цена за тон депониран отпадък.

През изминалата 2014 г. от територията на общината са депонирани 25 605 тона битови отпадъци. На регионално депо Шумен постъпват отпадъци за депониране от още осем общини: Велики Преслав, Нови пазар, Смядово, Каспичан, Хитрино, Венец, Каолиново и Никола Козлево. Общото количество депонирани отпадъци за годината възлиза на 45 429 т. Натрупаното количество отпадъци в депото от началото на експлоатацията му възлиза на 362 477 тона. Очевидно е, че темпът на запълване е голям и той поставя на първо място оптимизиране на разделното събиране на битовите отпадъци, тяхното сепариране и предотвратяване образуването на отпадъци.

години	Депонирано к-во отпадъци
2013 г.	45 378.76 т.
2014 г.	45 429 т.
разлика	50.24 т.

Поради тази причина и във връзка със задълженията на общините, произлизащи от Закона за управление на отпадъците, съгл. чл.19, през м. септември 2014 г., стартира обществената поръчка по „Предоставяне на услуги на общините Шумен, Нови пазар, Велики Преслав, Каспичан и Смядово по предварително третиране (сортиране) на смесени битови отпадъци”. В началото на 2015 г. процедурата е приключена с избор на изпълнител и дейността по сепариране ще стартира до края на 2015 г. По този начин количеството на депонираните битови отпадъци значително ще бъде редуцирано, като не без значение е и намаляване на количествата депонирани отпадъци, водещи до намаляване на заплащаната сума по отчисленията, съгласно Наредба №7 от 19.12.2013г., които общината прави за тон депониран отпадък за 2014 г. - съответно: 22 лв./ тон депониран отпадък и 1.52 лв./тон относно закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото. Въвеждането

на сепариране на битовите отпадъци ще допринесе и до намаляване количествата на леките фракции в депото, причиняващи разпиляването им в съседните райони.

Едновременно с това през 2014 г. продължи действието на системата за разделното събиране на отпадъци от опаковки в гр. Шумен. Изпълнението по разделното събиране, е възложено чрез сключени договори с две организации за оползотворяване на отпадъците от опаковки - „Екопак България” АД за северната част на град Шумен в 72 точки по три броя цветни контейнери и с „Булекопак България” АД за южната част на град Шумен в 117 точки по три броя цветни контейнери и селата Друмево, Ивански, Илия Блъсково, Костена река, Мадара, Мараш, Овчарово, Р. Димитриево, Салманово, Благово, Васил Друмев, Ветрище, Вехтово и Дибич. Поради слабата събираемост и нерентабилност, както и изискването за „Екопак България” изтеглиха 66 броя цветни контейнера от селата Велино, Градище, Коньовец, Лозево, Новосел, П. Волон, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча, Белокопитово. Извършва се разделно събиране на отпадъци от опаковки от пластмаси, хартия, метал и стъкло с цел предаването им за рециклиране.

При сравнение на данните за 2013 и 2014 г., изводът, който можем да направим, е, че количеството на разделно събраните отпадъци от опаковки нараства.

години	Разделно събрано к-во отпадъци
2013 г.	869.24 т.
2014 г.	1062.25 т.
разлика	193.01 т.

За по-пълноценно разделно събиране в края на 2014 г. община Шумен сключи анекси към договорите с организациите да бъдат отделяни отпадъци, освен от опаковки, и от смесени битови.

През 2014 г. община Шумен продължи практиката и има сключени 16 договора за приемане за обезвреждане на неопасни производствени отпадъци от юридически лица. По този начин се гарантира регламентираното третиране на отпадъците от генераторите им.

В изпълнение на целта по оползотворяване и рециклиране на част от биоразградимите отпадъци, през 2014 г. община Шумен проведе процедура и закупи 2 броя дробилни машини за нарязване и раздробяване на храсти и клони, образувани от зелените отпадъци от обществените площи на територията на община Шумен. С това от една страна, се цели намаляване на количеството депонирани биоразградими отпадъци, а от друга – използването им за отопление във вид на дървесен чипс или влагане в производство на дървесни пелети.

През 2014 г. съгласно приетата и действаща Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклируеми строителни материали, общината има задължение по утвърждаване на плановете за управление на строителните отпадъци, които са неразделна част от инвестиционните проекти. По този начин се легализира управлението на строителните отпадъци и лицата, които извършват дейности с тях. Целите за оползотворяване на отпадъците от строителство и събаряне, които са заложиени в наредбата, за 2014 г. са постигнати с плановете за управление на строителни отпадъци, представени от инвеститорите в община Шумен. На територията на община Шумен строителните отпадъци с инертен характер се приемат от „Пътища” АД Шумен в кариера „Мътница” като изпълнение на проект за рекултивация и на регионалното депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово- предимно изкопни земни маси за запръстяване на депонираните в клетките отпадъци. Има интерес от бизнеса за оползотворяване на строителни отпадъци, с което ще се увеличи възможностите за по-доброто им управление. През предходната година практиката за издаване на удостоверения за определяне на

маршрут до кариера „Мътница“, съгласно сключения договор с „Пътища“ АД, бе продължена. По този начин се цели регламентиране на дейностите по управление на строителните отпадъци.

За подобряване организацията за събиране и транспортиране на отпадъците, през 2014 г. са закупени съдове за битови отпадъци за населените места в община Шумен – 680 бр. кофи с вместимост 110 л. и 16 съда тип „Бобър“ с вместимост 1100 л. През м. юни на отчетната година община Шумен, съвместно с „БалБок Инженеринг“ АД, проведе кампания за събиране на опасни отпадъци от бита в три събирателни пункта. В резултат на акцията бе събрано количество от 252.37 кг. опасни отпадъци, с което е осигурено безопасното и регламентираното им обезвреждане. В изпълнение на чл. 19, ал. 3, т.11 от ЗУО за предоставяне на площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата, община Шумен сключи договор с „Екомакс“ ООД, гр. Шумен за безвъзмездно предаване на горепосочените отпадъци от жителите на гр. Шумен.

За по-добрата експлоатация на съоръженията през 2014 г. бе монтирана нова оросителна система на територията на регионалното депо. Тя спомага за по-пълното оползотворяване на образуваните количества от инфилтратата. За предотвратяване нерегламентираното изтичане на инфилтрат от незавършената рекултивация на старото депо за битови отпадъци на гр. Шумен се сключи договор за изпълнение помпена станция с техническа връзка с регионалното депо за неопасни отпадъци.

За управление на специфичните потоци от отпадъци, включващи негодни за употреба автомобилни гуми, батерии и акумулатори, излезли от употреба МПС, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, община Шумен е предприела мерки относно сключване на договори с различни организации за оползотворяване, притежаващи актуални разрешения за дейности със съответния вид отпадък. Сключването на нови договори се налага поради произтичащите задължения на общините от Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове. Изпълнението на произтичащото от договора събиране на горепосочените видове отпадъци ще се извършва безвъзмездно за община Шумен и респективно, нейните граждани.

По предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания, ежегодно община Шумен планира в план – сметката си средства за почистване и ликвидиране на нерегламентирани сметища. За 2014 г. са заложили и изразходвани 188 000 лв. /ОП „ПГБ“/ и 69 000 лв. /ОП „Обреден дом“/. Въпреки вложените средства, все още има какво да се желае относно ефективността на различните форми на контрол, относно предотвратяването и повторното замърсяване. С ежегодното почистване не се решава проблема и е необходим нов подход по отношение на мерките за минимизиране на екологичния риск по отношение степента на замърсяване с битови и строителни отпадъци в населените места.

Все по-голяма популярност придобиват кампаниите „За чиста околна среда“ и „Чистотата на града – споделена отговорност“, което е видно от данните за 2013 и 2014 г.

години	От инициативите по почистване
2013 г.	135.7 т.
2014 г.	195.12 т., сбор от 92.0 т. „Чистотата на града“ и 103.12 т. „Да почистим България за един ден“ Изпълнението на проектите по благоустрояване на кварталите в гр. Шумен през 2014 г. съществено допринася за намаляване на имисиите ФПЧ10
разлика	59.3 т.

Добър ефект относно чистата околна среда, има прилагането на превантивни мерки като организиране на еко- кампании, насочени към децата и учашите. В тази връзка през

2014 г. съвместно с „Екопак България“ АД, бе организирана кампания под формата на игра, чрез която децата се запознават с ползите от разделното събиране, опазването на природата и завършва, като наградата за участниците е засаждането на семена от различни видове растения.

През 2015 г. предстои да бъде приета нова програма за управление на отпадъците до 2020 г. Неразделна част от нея ще бъде обстоятаният анализ, относно изпълнение на целите и мерките от настоящата програма. Направените изводи ще залегнат като цели в новия програмен период и в съответствие с Националния план за управление на отпадъците, с период на действие 2014 – 2020 г.

II. Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на фини прахови частици ФПЧ10 в атмосферния въздух на община Шумен

На основание чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух и съгласно Заповед № РД 580/17.07.2007 г. на МОСВ, през 2011 г. в Община Шумен е приета „Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на фини прахови частици ФПЧ10 в атмосферния въздух на община Шумен” с период на действие 2011 – 2014 г. В програмата са заложени осем цели за изпълнение през периода. Основно за показателите, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в гр. Шумен, общината разчита на данните, които получава от АИС на РИОСВ – Шумен. Тя е част от Националната система за мониторинг и съгласно класификацията се отнася за пункт за мониторинг, АИС – Шумен, е за градски фонов пункт, с обхват 2 км. Данните, които се получават, се отнасят до концентрациите на ФПЧ10, серен диоксид, азотен диоксид и озон при непрекъснат 24 – ов режим на работа.

Едновременно с това се дават данни за средночасови, среднодневни и годишни периоди. Поради ограничените месеци на работеща АИС през 2014 г., получените данни, не дават ясна и точна информация за състоянието на атмосферния въздух през цялата година. Община Шумен е получила данни за месеците септември, октомври, ноември и декември на 2014 г.

Според отчетените нива на замърсяване на въздуха от лабораториите на РИОСВ, в района на гр. Шумен се наблюдава повишение на стойностите на CO₂ през зимните месеци, поради увеличаване на броя домакинства, отопляващи се на твърдо гориво – дърва, въглища.

Предоставения програмен продукт за онлайн наблюдение в реално време на показателите, измервани от АИС – Шумен, не позволява в този си вид да бъде визуализиран. Необходим е допълнителен софтуер, който автоматично да въвежда данните за наблюдение. На този етап достъпна е страницата на ИАОС, в информационни системи – мониторинг на въздуха.

Мерките, заложени в плана за действие към Програмата за намаляване на общите емисии ФПЧ10 с 1 и 2 микрограма/м³, не се отнася до измерването им, а за допринасяне с изпълнението им заложените мерки за тяхното ограничение да ускорят постигането на целите. За намаляване на общите емисии ФПЧ10 с 2мкг/м³ се изпълняват поетапно дейности по рехабилитиране, преасфалтиране на уличната мрежа с ограничаваща формирането на емисии от линейни и площни източници.

При поддържане на уличната мрежа през зимния сезон, предимно се използват луга и химични заместители, вместо пясък. За 2014 г. използваните количества от „Титан – БКС“ ООД са: сол – 600 т. и 400 кубика луга. Пясък е използван единствено при напълване на дървените сандъци за опесъчаване на пешеходни участъци. И през 2014 г. се изпълни възможно най – ранното отпочване на миене на уличната мрежа на гр. Шумен. Включва се и поетапно ограничаване на ръчното метене по улиците на гр. Шумен и замяна със

специализирана техника, гарантираща отстраняването на праха от настилките без разпрашване.

Относно намаляване на имисиите ФПЧ10 с поне 1 mg/m³ обхваща дейностите по битово отопление, транспорт, строителство. По отношение на отоплението община Шумен е въвела улеснени процедури за газифициране на домакинства, а при осъществяване на ремонт и рехабилитация на общински сгради, при възможност отоплението се осъществява с природен газ. Относно качеството на атмосферния въздух и управлението на енергийната ефективност изградената газопреносна мрежа през 2014 г. е 2396 м.

По отношение на един от най-големите замърсители на атмосферния въздух- транспорта и транспортните средства - през 2014 г. община Шумен кандидатства за включване през следващия програмен период по ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“, с възможност за закупуване и доставка на почистваща техника и модернизация на автобусен парк, отговарящ на европейските стандарти.

При осъществяване на строителни дейности се прилага системен контрол спрямо строителните фирми относно почистване на гумите на камионите, обслужващи строителни обекти, задължително покриване на товарните автомобили, носещи пръст, пясък и други насипни материали. Издаваните удостоверения относно маршрута на транспортното средство също допринася за контрола и регламентирането безопасността и предотвратяване разпиляването на строителни отпадъци.

Изисква се и затревяване и залесяване на площи за намаляване на емисиите на ФПЧ10 от потока МПС при изпълнение на инвестиционните проекти.

Превантивна роля за намаляване на имисиите ФПЧ10, допринасят и въведените от 2014 г. задължения при строителство и ремонт да бъдат изготвяни планове за управление на строителните отпадъци като част от инвестиционните проекти.

Изпълнението на проектите по благоустрояване на кварталите в гр. Шумен през 2014 г. съществено допринася за намаляване на имисиите ФПЧ10, като през 2014 г. те включват:

- Благоустрояване, изграждане и рехабилитиране на пешеходни алеи и тротоари в района на кв. „Дивдядово“, кв. „Тракия“, кв. „Добруджа“- ремонт и благоустрояване на училища в гр. Шумен.

- Благоустрояване на междублокови пространства – преасфалтиране на улично междублоково пространство, изграждане на детски площадки и кътове за отдых с озеленени и затревени пространства около тях – кв. „Тракия“, „Добруджа“, кв. „Боян Българанов“

Въпреки изпълнението на заложените мерки, гр. Шумен остава един от 29 – те града с превишаване на допустимите норми за чистотата на атмосферен въздух, което налага актуализиране на програмата, включваща анализна част и планиране на мерки най-малко за следващите 3 години, с цел постигане на трайни положителни резултати, относно намаляване замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 на територията на общината.